

De fiscale relaties binnen het Koninkrijk

In mijn vorige column heb ik aandacht geschonken aan het nieuwe Nederlandse verdragsbeleid en de positie daarbij van de Caribische delen van het Koninkrijk. Zoals ik daarin aangaf, valt hier wel het een en ander te verbeteren. Ik gaf tevens aan een ander item aan de orde te stellen, te weten de relatie tussen de landen van het Koninkrijk. Dat doe ik in de column van vandaag.

Van oudsher is tussen de delen van het Koninkrijk de Belastingregeling voor het Koninkrijk (BRK) bepalend geweest. Geen verdrag in formele zin, maar wel een regeling die de facto als een regeling ter voorkoming van dubbele belasting dient. De BRK heeft roerige tijden meegemaakt, onder ander wat betreft de dividendbelasting. Die tijden laat ik hier onbesproken. Relevanter is immers wat de huidige positie is. Wat betreft Curaçao en St. Maarten zijn er tussen Europees Nederland en de beide landen elk een nieuw 'verdrag' – formeel ook weer een Koninkrijksregeling – gesloten. Daarmee is weliswaar op dit punt een betere positie bereikt doordat rekening kan worden gehouden met de specifieke positie tussen Nederland enerzijds en elk van de twee andere landen anderzijds.

Tegelijkertijd is daar ook niet heel veel van terecht gekomen doordat de beide voorkomingsregelingen nagenoeg identieke zijn terwijl de fiscale stelsels van Curaçao en St. Maarten onderling steeds grotere verschillen zijn gaan vertonen. Er wordt daarmee dus ten onrechte geen rekening gehouden. Tot grote problemen leidt dat niet, maar een beter resultaat was wel wenselijk. Met deze twee verdragen hebben Curaçao en St. Maarten overigens ook tevens een regeling met de BES-eilanden doordat die erin zijn meegenomen als bijzondere gemeenten van Nederland.

Bepaald merkwaardig is de positie van Aruba. Dat land heeft geen regeling getroffen met Nederland ter vervanging van de BRK. Bij mijn weten was het indertijd toen de regelingen met Curaçao en St., Maarten die tot stand kwamen en was het de bedoeling dat een dergelijke opzet ook zou gaan gelden tussen Europees Nederland (inclusief de BES) en Aruba. Maar tot op de dag van vandaag is daarvan geen sprake en zie ik ook helemaal geen voortgang. Dat is jammer. Op dit punt geldt dus uiteraard nog wel de BRK. Evenzo is de BRK van toepassing gebleven tussen de landen van het Koninkrijk waarvoor geen verdrag geldt, ofwel tussen St. Maarten, Aruba en Curaçao. Ook daarvan was het in de tijd dat de staatskundige hervorming in 2010 haar beslag kreeg de gedachte dat bilaterale regelingen zouden worden getroffen waardoor veel beter op de economische, maatschappelijke en fiscale verschillen tussen de landen zou kunnen worden ingespeeld. Het is jammer dat dit niet gebeurt. Uiteraard spelen de Caribische landen hier zelf een belangrijke rol in, maar Nederland zou hier toch eigenlijk initiatiefnemer moeten zijn. Zeker ook gelet op de kennis en kunde die Nederland in huis heeft. Het Nederlandse verdragsbeleid maakt hier echter geen enkele melding van.

Een derde punt van aandacht vormt het BEPS-project. Dit project voorziet ook in diverse aanpassingen in belastingverdragen die erop zijn gericht misbruik te bestrijden. Deze aanpassingen zijn doorgevoerd in het OESO-modelverdrag en worden door middel van het zogenoemde Multilaterale Instrument (MLI) ook doorgevoerd in zoveel mogelijk bestaande verdragen zodat die niet alle heronderhandeld moeten worden. Dit geldt overigens alleen voor landen die het MLI hebben ondertekend. Wat betreft het Koninkrijk zijn dat Nederland en Curaçao. De betekenis voor Curaçao is uiteraard niet groot, omdat het maar één echt verdrag heeft, te weten met Noorwegen. Maar wat ook van belang is, is de BRNC ofwel de Belastingregeling voor Nederland en Curaçao. Zoals eerder gezegd is dit geen verdrag maar komt het er praktisch mee overeen. De bedoeling is dan ook dat de BRNC en, naar mag worden aangenomen, de BRNS – de regeling met St. Maarten – hieraan ook worden aangepast. Dat betekent dus vooral aanscherping met antimisbruikbepaling. Een van de hete hangijzers daarbij is vermoedelijk de antimisbruikbepaling die ziet op dividenden en die momenteel is opgenomen in art. 10. Het is een wat wel genoemd wordt LOB-achtige bepaling –

limitation on benefits – ofwel een specifieke antimisbruikbepaling tegen oneigenlijke dividendstructuren. De lijn van het MLI en ook van Nederland is echter dat men vooral een algemene antimisbruikbepaling wil hebben ook wel een principle purpose test (PPT). Het belangrijke verschil is dat deze laatste veel vager en algemener is dan een LOB en daarmee veel onzekerder is. Voor belastingplichtigen is daarmee een LOB aantrekkelijker dan een PPT. Voor de fiscale praktijk is een LOB aantrekkelijker. Het wordt nu de vraag waar de onderhandelingen tussen Nederland en Curaçao toe gaan leiden. Het meest aannemelijk is dat een PPT wordt ingevoerd, zeker ook omdat Curaçao dat als uitgangspunt heeft. Maar voor het bedrijfsleven is dat nog een vraag. We gaan het de komende tijd ongetwijfeld zien.

Peter Kavelaars is hoogleraar Fiscale economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam en als of counsel verbonden aan Deloitte